

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 567/2025-30

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], právne zastúpenej URBAN & PARTNERS s.r.o., Červeňova 15, Bratislava, a o ústavnej sťažnosti sťažovateľiek [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED] [REDACTED], bytom [REDACTED], zastúpených zákonnou zástupkyňou [REDACTED] a právne zastúpených JUDr. Katarínou Drobnou LL.M., Kozia 29, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn. 12P/28/2022 a proti postupu Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 12CoP/95/2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavné sťažnosti **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavné sťažnosti sťažovateľiek a skutkový stav veci

1. Sťažovateľky sa ústavnými sťažnosťami doručenými ústavnému súdu 7. augusta 2025 (vedenými pod sp. zn. Rvp 2070/2025 a Rvp 2072/2025) a doplnenými 24. septembra 2025 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a maloleté sťažovateľky aj porušenia svojich práv podľa čl. 3 ods. 1, 2 a 3, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 19 a čl. 27 ods. 1, 2 a 3 Dohovoru OSN o právach dieťaťa (ďalej len „dohovor o právach dieťaťa“) postupom okresného súdu a krajského súdu v konaní o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode k maloletým deťom. Žiadajú, aby ústavný súd prikázal krajskému súdu konať bez zbytočných prietahov s tým, že im bude priznané finančné zadost'učinenie a náhrada trov konania.

2. Uznesením č. k. PLs. ÚS 49/2025-4 z 10. septembra 2025 boli konania o ústavných sťažnostiach sťažovateľiek spojené na spoločné konanie, ktoré je ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 2070/2025.

3. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh, predchádzajúcej rozhodovacej činnosti ústavného súdu a z jeho zistení vyplýva, že sťažovateľka [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľka 1“), ktorá je matkou maloletých sťažovateľiek, podala 9. augusta 2022 na okresnom súde návrh na rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode. Okresný súd rozhodol vo veci samej rozsudkom č. k. 12P/28/2022-304 z 25. apríla 2023 a doplniacim rozsudkom zo 16. mája 2023. Sťažovateľka 1 podala 18. mája 2023 odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 12CoP/95/2023-440 z 18. septembra 2024 tak, že zrušil odvolaním napadnuté výroky V a VI rozsudku týkajúce sa výšky výživného a závislého výroku o trovách konania a v tomto rozsahu vrátil vec okresnému súde na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Spis bol okresnému súde vrátený 21. októbra 2024. Po doručení uznesenia účastníkom konania, resp. ich právnym zástupcom okresný súd pokračoval v konaní, zadovážil príslušné správy a podklady. Uskutočnili sa štyri pojednávania (27. 2. 2025, 3. 4. 2025, 17. 4. 2025 a 12. 5. 2025), pričom na poslednom uskutočnenom pojednávaní bol vynesený rozsudok, proti ktorému sťažovateľka 1 podala odvolanie (z 3. júna 2025). K vyjadreniam odporcu (z 15. a zo 16. júla 2025) k jej odvolaniu sa sťažovateľka 1 vyjadrila 6. augusta 2025 a toto vyjadrenie bolo zaslané odporcovi na vedomie. V súčasnosti sa spis nachádza na lehote na okresnom súde.

II.

Argumentácia sťažovateľiek

4. Sťažovateľky namietajú nesústredený, neefektívny a nehospodárny postup okresného súdu a krajského súdu, v dôsledku ktorého nie je ani po viac ako troch rokoch od podania návrhu konanie o všetkých jeho častiach skončené. Prieťahy v konaní boli spôsobené najmä zrušením v poradí prvého rozsudku okresného súdu v časti výživného. Vzhľadom na prioritný typ konania (podľa judikatúry ústavného súdu) bol odvolací súd povinný konať rýchlejšie a efektívnejšie. V zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva je napadnuté konanie potrebné hodnotiť ako jeden celok. Konanie nie je skutkovo ani právne zložitá a ani na strane sťažovateľiek nie sú prítomné žiadne obštrukcie. Za neprimeranú dĺžku napadnutého konania tak zodpovedajú výlučne sudy svojím postupom. Otázka vyživovacej povinnosti pritom zasahuje do majetkovej sféry sťažovateľiek.

III.

Predbežné prerokovanie ústavných sťažností

5. Podstatou ústavných sťažností je namietané porušenie označených práv podľa ústavy, listiny, dohovoru a dohovoru o právach dieťaťa v dôsledku existencie zbytočných prieťahov v napadnutom konaní trvajúcom viac než tri roky spôsobených postupom okresného súdu a krajského súdu.

6. Z vlastnej rozhodovacej činnosti je ústavnému súde známe, že podaným ústavným sťažnostiam predchádzali tri v podstate totožné ústavné sťažnosti sťažovateľiek, v ktorých namietali porušenie označených práv v dôsledku existencie zbytočných prieťahov v napadnutom konaní postupom okresného a krajského súdu. Konanie o prvej ústavnej sťažnosti bolo vedené pod sp. zn. II. ÚS 367/2024, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol uznesením z 28. augusta 2024 z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti. Nálezom č. k. I. ÚS 45/2025-46 z 27. februára 2025 právoplatným 12. marca 2025 ústavný súd nevyhovел ani v poradí druhej ústavnej sťažnosti sťažovateľiek a tretia ústavná sťažnosť bola odmietnutá uznesením č. k. IV. ÚS 262/2025-24 z 27. mája 2025 z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 17. júna 2025. Aktuálne

ústavné sťažnosti sťažovateľiek (tentoraz podané osobitne dvoma rozdielnymi právnymi zástupcami) boli ústavnému súdu doručené 7. augusta 2025.

7. Ústavný súd už k postupu právneho zástupcu sťažovateľky 1 uviedol (napr. II. ÚS 59/2021), že nespochybňuje skutočnosť, že procesné rozhodnutie o ústavnej sťažnosti, ktorej predmetom je namietané porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, štandardne nie je spôsobilé v prípade opakovanej sťažnosti založiť prekážku *rei iudicatae* podľa § 55 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a ani štandardne nezakladá dôvod na odmietnutie sťažnosti podľa § 55 písm. c) zákona o ústavnom súde. Pokiaľ však ide o opakovanú sťažnosť podanú s neprimerane krátkym časovým odstupom niekoľkých dní alebo týždňov od skoršieho rozhodnutia ústavného súdu o identickej sťažnosti tých istých sťažovateľov z hľadiska jej predmetu, ústavný súd zastáva názor, že povaha namietaných práv, ktorá sa spája s plynutím času, umožňuje prijať záver, že v princípe ide len o vyjadrenie nesúhlasu so skorším rozhodnutím ústavného súdu o tej istej veci. V okolnostiach prejednávanej veci dodáva, že okolnosti podania opakovanej identickej sťažnosti sťažovateľiek (štvrtá v poradí v priebehu jedného roka a dvoch mesiacov, pozn.) nevyklučuje ani prijatie možného záveru, že v okolnostiach prípadu ide aj o zároveň šikanóznny výkon práv, resp. zneužitie práva podať sťažnosť adresovanú ústavnému súdu.

III.1. K namietanému porušeniu práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu:

8. Ústavný súd pri posudzovaní aktuálnej ústavnej sťažnosti vychádzal z obsahu a zo záverov skorších rozhodnutí spomenutých v bode 6 tohto uznesenia. Pritom osobitne upriamil pozornosť na postup okresného súdu v období po rozhodnutí o predošlej ústavnej sťažnosti sťažovateľiek, keďže pre ústavný súd bolo relevantné posúdiť, či aktuálny stav konania a s ním spojená tvrdená existencia zbytočných prietáhov mohli zasiahnuť do označených práv sťažovateľiek.

9. Po rozhodnutí o predchádzajúcej ústavnej sťažnosti sťažovateľiek (27. mája 2025) sťažovateľka 1 podala 3. júna 2025 odvolanie, ku ktorému sa 15. a 16. júla 2025 vyjadril odporca, a k týmto jeho vyjadreniam sa vyjadrila 6. augusta 2025 sťažovateľka 1. Jej vyjadrenie bolo zaslané na vedomie odporcovi. V čase predbežného prerokovania aktuálnej ústavnej sťažnosti sa spis stále nachádza na okresnom súde.

10. Pri posudzovaní otázky, či v okolnostiach konkrétneho súdneho konania došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade s doterajšou judikatúrou (napr. III. ÚS 241/2017, I. ÚS 17/2022, rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Frydlender proti Francúzsku z 27. 6. 2000, č. 30979/96 a vo veci Záborský a Šmáriková proti Slovensku z 16. 12. 2003, č. 58172/00) zohľadňuje (1) právnu a faktickú zložitnosť veci, o ktorej všeobecný súd rozhoduje, (2) správanie účastníka súdneho konania a (3) postup samotného súdu, a prihliada sa pritom aj na význam konania pre sťažovateľa.

11. Reflektujúc skutočnosť, že ústavný súd uvedené kritériá zohľadnil a analyzoval pri rozhodovaní o predchádzajúcich ústavných sťažnostiach (skutočnosť, že okresný súd vo veci rozhodol v poradí prvým rozsudkom do ôsmich mesiacov od podania návrhu a do siedmich mesiacov po vrátení veci na ďalšie konanie v rozsahu zrušeného výroku o výživnom, pričom v tomto období vykonal štyri

pojednávania), konštatuje, že ani v postupe okresného súdu za obdobie po rozhodnutí o predchádzajúcej ústavnej sťažnosti sťažovateľiek (27. mája 2025) nevzhladol existenciu zbytočných prietáhov, ktoré by mali za následok porušenie označených práv. Postup okresného súdu spočívajúci vo vykonávaní úkonov predpokladaných Civilným sporovým poriadkom po podaní odvolania v júni 2025 (najmä § 373 ods. 3 a § 374 ods. 1 a 2) trvajúci tri mesiace ústavný súd nepovažuje na rozdiel od sťažovateľiek za neakceptovateľný.

12. Ústavný súd dáva za pravdu argumentácii sťažovateľiek, že podľa Európskeho súdu pre ľudské práva sťažovateľovi síce nemôže byť vyčítané uplatnenie procesných prostriedkov, ktoré mu na ochranu jeho práv poskytuje vnútroštátny právny poriadok, avšak na druhej strane nemožno pričítať štátu zodpovednosť za prietahy, ktoré v konaní vznikli v dôsledku nutnosti vysporiadať sa s takými návrhmi (I. ÚS 702/2024, resp. aj I. ÚS 45/2025).

13. Po vyhodnotení všetkých zistených skutočností z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany ústavný súd dospel k záveru, že argumenty uvedené v ústavných sťažnostiach v kontexte zistených skutkových okolností nie sú spôsobilé, aby ústavné sťažnosti boli v uvedenej časti prijaté na ďalšie konanie. Preto (zohľadňujúc svoje závery v konaniach o predchádzajúcich ústavných sťažnostiach sťažovateľiek) ústavné sťažnosti v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu:

14. Vo vzťahu k namietanému postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12CoP/95/2023 ústavný súd pripomína, že už v uznesení č. k. I. ÚS 45/2025-29 z 30. januára 2025 ústavnú sťažnosť sťažovateľiek v tejto časti odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti, keďže ochrana základnému právu na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí aj pre právo podľa čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru) sa v konaní pred ústavným súdom poskytuje len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany k porušeniu označených práv ešte mohlo dochádzať alebo porušenie v tom čase ešte mohlo trvať (IV. ÚS 632/2018, II. ÚS 176/2019). Ak v čase, keď ústavná sťažnosť bola ústavnému súdu doručená, už nemohlo dochádzať k porušovaniu označeného základného práva postupom všeobecného súdu, ústavný súd sťažnosť odmieta ako zjavne neopodstatnenú, pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (napr. IV. ÚS 223/2010, III. ÚS 462/2017, II. ÚS 464/2018). Jednou zo základných pojmových náležitostí ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je totiž aj požiadavka, aby ústavná sťažnosť smerovala proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza z princípu, podľa ktorého ústavná sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok slúžiaci k predchádzaniu zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní základných práv ďalej nepokračovalo (napr. III. ÚS 355/2012, I. ÚS 390/2019, II. ÚS 291/2020). Aplikujúc citovanú ustálenú rozhodovaciu prax ústavného súdu na daný prípad, dospel k záveru, že ústavná sťažnosť bola ústavnému súdu doručená v čase, keď k namietaným zbytočným prietahom v procese rozhodovania o odvolaní podanom matkou (sťažovateľka 1) proti rozsudku súdu prvej inštancie nedochádzalo. Ústavná sťažnosť sťažovateľiek namietajúcich existenciu zbytočných prietáhov v postupe krajského súdu (ktorý o podanom odvolaní rozhodol do jedného roka od predloženia veci,

pozn.) bola ústavnému súdu doručená v čase, keď sa vec sťažovateľiek nachádzala mimo jeho dispozície.

15. Odkazujúc na už uvedené ústavný súd ústavné sťažnosti v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnené podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

16. Vo vzťahu k námietke sťažovateľiek, že napadnuté konanie je nevyhnutné vnímať ako celok, ústavný súd pripomína, že už v uznesení č. k. II. ÚS 367/2024-26 z 28. augusta 2024 o odmietnutí v poradí prvej ústavnej sťažnosti sťažovateľiek naznačil, vnímajúc privilegovaný predmet napadnutého konania, že dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 340/2013, III. ÚS 566/2014, IV. ÚS 201/2018, I. ÚS 115/2019, II. ÚS 234/2019). V okolnostiach prejednávanej veci trvá napadnuté konanie prebiehajúce na dvoch stupňoch sústavy súdov tri roky, počas ktorých okresný súd vo veci druhýkrát meritórne rozhodol.

III.3. K namietanému porušeniu čl. 3 ods. 1, 2 a 3, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 19 a čl. 27 ods. 1, 2 a 3 dohovoru o právach dieťaťa a maloletých sťažovateľiek:

17. Ústavný súd konštatuje, že v ústavnej sťažnosti maloletých sťažovateľiek úplne absentuje argumentácia, na základe ktorej možno konštatovať existenciu príčinnej súvislosti medzi postupom súdov v napadnutom konaní a porušením v ústavnej sťažnosti označených práv podľa dohovoru o právach dieťaťa, ktorých vyslovenia sa sťažovateľky v petite svojej ústavnej sťažnosti taktiež domáhajú.

18. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína svoju judikatúru, podľa ktorej popri uvedení petitu (návrhu na rozhodnutie) je ďalšou povinnosťou sťažovateľa náležité odôvodnenie ústavnej sťažnosti. Odôvodnenie ústavnej sťažnosti je kritériom klasifikačným, nie kvalitatívnym. Kritika právnych záverov všeobecných súdov pri poskytovaní ochrany „zákonným“ subjektívnym právam účastníkov konania musí mať v ústavnej sťažnosti nevyhnutné prepojenie na základné práva a slobody sťažovateľa, a to nielen na úrovni návrhu na rozhodnutie vo veci samej, ale aj v rovine odôvodnenia ústavnej sťažnosti. Ústavný súd osobitne prízvukuje, že len samotné vymenovanie (označenie) článkov medzinárodnej zmluvy, ktoré mali byť porušené, nie je pre tieto účely postačujúce.

19. Na základe uvedených skutočností ústavný súd aj so zreteľom na kvalifikované právne zastúpenie maloletých sťažovateľiek ich ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. septembra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu